

זה היה העולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הביא תחת הכותרת "דם כדורם" את סיפור הפינועים שערבבו אנשי הפיראון המלכטינים והמצרים כדורם הארץ. בין השאר: התקפה על מכונית של משק להב, פיצוץ מכונית המים של אשקלון וירי על מכונית כנכיש באר-ישבע, פיצוץ בתים כמושב שפירד. מדור החברה של השבועון הקדיש כתבה מצור-למת, תחת הכותרת "קוקטייל כפופט האקיו" למיפגשן של נערת ישראל, אופירה ארו, ונערת צרפת בתל-אביב, טרם יציאתה של ארו לחייל-לארץ, לתחרות בינלאומית (ראה: תצלום). בשער

האחרון של השבועון, תחת הכותרת "קונאת סופרים תרבה חוכי מות", פורסמה סדרה של חידודי-לשון מפי סופרים ידועי-שם. בשער הגיליון: חיילים ישראלים כנכול רצועת עזה עם התחדש המתחנות שם.

תזונה רוסית * חילול השבת של גניחובסקי * העדיפות

הצבאית של "במחנה" * האמת השמאלית של יעקב חזן

השולם הזה מלחמה בגבול עזה



"העולם הזה" 965
תאריך: 12.4.1956

אוס, שנפצע ושחרר כנכה, נשא אשה יהודיה מעיראק, התגייר והחל חושב על עצמו כעל יהודי. הוא ניסה להסתדר בארץ, חלה, והלך מדחי אל דחי. המיכ"ב תב מירושלים היה תשובה לפניית הצעיר שחום הפנים, שביקש את עזרת נשיא המדינה. הנשיא הודיעו בצער כי לא יוכל לטפל בעניינו.

אליהו פנה לאגף השיקום של משרד הביטחון, וביקש את אותו הסעד הניתן לכל חייל דרוזי מג'בל דרוז המשתחרר משרותו בצ"ל. במקרים אלה נהוג מיש"ד הביטחון להעניק להם הלוואה מיוחדת של 1000 ל"י. אלא שגם הפעם חיכתה האכזבה לאליהו ביש"המזל. השיב לו רב-סרן איסר חלמיש, אליו הגיעה הי בקשה: אליהו אוסי אינו זכאי להלוואה המיוחדת הניתנת לדרוזי מג'בל דרוז, כי אליהו שוב אינו דרוזי. הוא יהודי.

קולנוע

המצרייה הישראלית

מחברת יוניסד ארטיסט נתקבלה הי ידיעה הבאה: "זיווה שפיר, יפהפיה חור מת-שיער בת 21 מישראל, הושאלה לי חברת בל אייר כדי לככב בסרט קיללת פרעה. זיווה, המגלמת ילידה אקוטיית בסרט-המתח, פותחת בזה את הקאריירה שלה כשלידה מופיע השחקן מארק דאנה.

"השחקנית הצעירה, המכונה לעיתים אווה גארדנר של ישראל, שירתה שנ" תיים בצבא הישראלי, ביחידת בידור. ב-1954 נבחרה למלכת היין, וזכתה ביטול לארצות-הברית. אחר-כך חזרה לישראל והיתה לכוכבת-במה. היא נתגלה תה בהוליווד בעת שידור טלוויזיה." קמא בגרדו או גדול בקמא. לכאוריה, נראית השתתפותה של זיווה בסרט המבטיח להיות הפקה זולה ביותר מהסוג הנמוך ביותר — כתחילתה של קאריירה. האמת היא אחרת: רוב השחי קניות מתחילות בסרטים כאלה, וקברות בהם, ואינן זוכות לתפקידים של ממש. התחלה רצינית יותר היתה דווקא תפי קיד קטן בסרט גדול, ולא תפקיד גדול בסרט חסר כל ערך.

אנשים

- ח"כ יעקב חזן, ממנהיגי מפ"ם, אמר בוועידת הקיבוץ הארצי: "מי שאי-נו מודה בכך שהודיע מן הברורים שהתנהלו בוועידה העשרים של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית (במהלכה חשף כרושצ'וב את פשעי סטאלין) — או שהוא שקרן, או שהוא פחדן."
- העיתונאי שלום רוזנפלד באותו עניין: "לאט לאט מציג האינטרנציונל גאול הקומוניסטי את סטאלין במעורר מיו: לא אל, לא מלך, לא גיבור."
- שריהואר ד"ר יוסף בורג, בעת חנוכתה של מרכיזה טלפונית חדשה: "שני דברים אני לוחץ בשימחה ובאהבה — יד של חבר וכפתור המפעיל מר-כוויית טלפונים."
- שריהתחבורה מושה פרמול, שחור מסויר בדרום-אמריקה, סיפר "שפעילי המגבית שם התלוננו על שבאת לבוש בגדים אורחיים ולא במדים עושי רושם (כרמל היה אלוף בצה"ל)."



מדגימה יצוא של אופנה ישראלית לפאריס, בירת האופנה העולמית. לפני נסיעתה של אופירה ארו לפאריס היא נראית מודדת חליפה מתוצרת ישראל, שאותה חדגמן בצרפת.

בעניין זה מצד מערכות העיתונים, ועד הרמטכ"ל הגיעו. מסתבר כי שום דבר לא עור. או שהרמטכ"ל מתעלם מעניין זה, או שגם הוא נתן ידו לתופעה זו של החרמת העיתונות... הגורמים הג"ל חיי-בים לדעת כי העניין חמור ובלתי נסבל!

אופירה ארו

עיתונות

"עניין חמור!"

למחרת היום בו חזרו פדויי השבי מדמשק, פתחו מאות אלפי אזרחים את עיתוניהם וחיששו את תיאור המאורע הי אנושי הגדול הזה. אבל חיכתה להם אכזבה: העיתונים הביאו רק סיפור יבש על עצם העברת השבויים. אף מילה, אף שיחה, אף ברכה מהשבויים לא הופיעה בעיתונות.

היתה לכך סיבה פשוטה: קציני הי צבא, שאירגנו את כל המאורע, לא סברו כי לאורח הישראלי ישנה זכות כלשהי לקרוא על המאורע בעיתוננו שלו. הם שמרו "סקופ" לשבועון הצבאי במחנה, שהוא בעל תפוצה קטנה בשוק האזרחי. לא היה זה מינהג חדש. כבר למחרת טעולות האן יוניס ועזה הכריזו העיתור נים חרם על המחנה בשל העדפתו הבלתי-תייגנת על-ידי אנשי-צבא מסויימים. על העיתונות החופשית הכללית — העדפה שהזיקה באופן ניכר למערכת ההסברה של מדינת-ישראל. השבוע פנה אפרי לו סבלנותו של אחד מעיתוני הקואר ליציה למרחב בפני האפליה הזו. כתב ביטאון לאחדות-העבודה: "כבר היו פניות

מדיניות

אדם סימפטי

האלוף (מיל.) יוסף אבידר לא ידע אם לחייך או לזעוף. המחמאה שיצאה מפי שריהחוף הסובייטי היתה מיוחדת במינה. אמר שריהחוף מולטוב: "אתה יותר סימפטי בעיני מאשר האיש שאתה מייצג."

"האיש שאתה מייצג" לא היה אלא משה שרת, שריהחוף של ממשלת-ישראל, שביקר אצל מולוטוב בשעת ועידת שריהחוף של ארבעת הגדולים בג'נבה. הפגישה אורגנה בקושי, ושרת יצא ממנה במצברוח עכור.

מתחת לאפס. הסובייטים לא הסתירו מעולם שאהדחם למשה שרת היא כמה מעלות מתחת לאפס. הם רואים בשרת אדם המייצג אינטרסים אמריקאים בניגוד לצרכי עמו.

אולם פליטת-הפה של ויצ'סלב מולור טוב, חמור הפנים, לא היתה הבעה ספונה סאנייה של רגשות אישיים. פרשנים מוסמכים בירושלים, שידעו על קיומה של תזווה קלה של ברית-המועצות לטובת ישראל, הסיקו ממנה מסקנה מפורשת. לדעתם רצה מולוטוב לרמוז שאכן תזווה כזאת אפשרית, אלא שהיא לא תיתכן כל עוד מכהן משה שרת כשריהחוף של ישראל.

דח

הגשמה אישית

קשה לתאר מוסד פחות יעיל מועדה המורכבת משני אנשים, כאשר בידי אחד מהם מרוכז כל כוח הביצוע. כו היא ועדת-השרים המשגיחה על מתן היתרי-עבודה בשבת, ועדה שחבריה הינם גולי-דה מאירסון (מאיר) ומשה שפירא. במיקר רה של חילוקי-דיעות לא מתקבלת כל החלטה, וגולדה מאירסון מוציאה היתרים כראות עיניה.

בשבוע שעבר החליט שריהפנים משה שפירא, כי מלאה כוס חילול השבת והוא ניגש לשפוף אותה ואת ליבו בשיבת הממשלה. הוא הרצה אריכות על מצב חיר לול השבת בהרושת, מצב שהוא בלתי נסיבל לדעתו.

"כן — כן — כן." ההרצאה היתה מעניינת, אולם דויד בן-גוריון הפסיק את השר הדתי המושפם בשאלה תקיפה: "אתה מכיר את מיפעלי איטונג בטנר טורה?"

"כן." השיב השר. "אתה יודע שהם עובדים בשבת, בלי לקבל היתר לכך?"

"כן." השיב השר.

"אתה יודע מי הבעלים?"

"כן." השיב השר.

בוה נסתים הדרישה. וגם הוויכוח על חילול השבת בממשלה. לא היה שום צורך בהמשך, כי משה שפירא ידע בדיוק כמו דויד בן-גוריון, מי הם בעלי הכיבוש ש מחללי-השבת: בני מישפחתו של אליהו משה גניחובסקי, אחד מראשי הצועקים חמס נגד חילול השבת במדינה. חברי הכנסת הראשונה והשנייה, ומועמד ברשימת הפועל המזרחי לכנסת השלישית.

אביו של העיתונאי דוב גניחובסקי.